Versterken van (onderwijs)kansen

Uitvoeringsplan onderwijsachterstand/VVE

De toekomst van voor- en vroegschoolse educatie in de gemeente Medemblik

Inhoudsopgave

Inleiding 1
1.1 De ontwikkeling van het jonge kind 4
1.2 Ambitie gemeente Medemblik 5

2 Voorschoolse voorzieningen en voorschoolse educatie 5
2.1 Voorschoolse voorzieningen in de gemeente Medemblik 5
2.2 Voorschoolse educatie 6
2.2.1 Nieuwe periode onderwijsachterstandenbeleid 6
2.2.2 Wetgeving VVE 8
2.2.3 Rol gemeente ..... **Error! Bookmark not defined.**
2.2.4 Samenwerking met partners 8
2.2.5 Rol werkgroep VVE ..... **Error! Bookmark not defined.**

3 Doelen VVE ..... Error! Bookmark not defined.
3.1 Doelen VVE in de gemeente Medemblik 23
3.2 Vaststelling en uitwerking doelstellingen 23
3.3 Uitwerking doelstellingen 24
Stap 1: Bekend met voorzieningen 24
Stap 2: (Vroeg)signaleren 25
Stap 3: Aangesproken voelen 25
Stap 4: Indicatie doelgroep 25
Stap 5: Beslissen 26
Stap 6: Interventie 26
Stap 7: Overgang school 27
Stap 8: School 28

4 Financiële kaders 9
4.1 Beschikbaar budget en kaders 9
4.2 Scenario en onderbouwing 9
4.3 Conclusies 9

5 Tot slot 9

Deel 2 – Concrete acties - Uitvoeringsplan 2019 10

Inleiding 10
1.Ouderbeleid ontwikkelen 11
2. Implementeren doorlopende leer- en ontwikkellijn 13
3. Verkennen mogelijkheden om met voorschoolse advies team te werken 14
4. Evalueren en monitoren opbrengst en kwaliteit onderwijsachterstandenbeleid 15
5.Vergroten doelgroep ivm nieuwe gewichtenregeling 16

Inleiding

"Elk kind moet, ongeacht afkomst, haar of zijn talenten ten volle kunnen ontplooien."[1]

Kinderen kunnen meer dan we denken, mits we hun talenten herkennen en stimuleren. Investeren in de vroege ontwikkeling kan een enorme winst opleveren in de toekomst. In de gemeente Medemblik wonen 7448 kinderen tussen 0 en 14 jaar. 655 zijn peuters in de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar (peildatum oktober 2017). Als gemeente zetten we in op een optimale ontwikkeling van elke jeugdige in onze gemeente. We vinden het belangrijk dat alle kinderen van twee tot hun overstap naar school aan een voorschoolse voorziening deelnemen.

Een voorschoolse voorziening heeft een preventieve-, signalerings- en ondersteuningsrol voor kinderen en ouders. Zo moeten bijvoorbeeld kinderen met een risico op onderwijsachterstand op de voorschoolse voorziening de ondersteuning krijgen die zij nodig hebben om een goede start te kunnen maken op het basisonderwijs. Investeren in het wegwerken van onderwijsachterstanden moet vroeg beginnen. Interventies zijn op jonge leeftijd vooral effectief. De doelstelling van de voor- en vroegschoolse educatie (VVE) is om peuters met een (taal)achterstand beter voor te bereiden op de basisschool en ervoor te zorgen dat kleuters zonder achterstand naar groep 3 kunnen. Voorschoolse educatie is voor doelgroeppeuters op peuterspeelzalen en kinderdagverblijven; en vroegschoolse educatie is bedoeld voor doelgroepkleuters uit groep 1 en 2. De gemeente heeft de regie over de realisatie van een dekkend voorschools aanbod voor alle jonge kinderen met een (taal)achterstand. De basisschool is verantwoordelijk voor de vroegschoolse educatie.

Om te evalueren of we binnen de gemeente Medemblik doen we wat we moeten doen, is een onderzoek uitgevoerd naar de doeltreffendheid van de VVE in de gemeente Medemblik[2]. Uitkomsten waren onder andere dat de gemeente Medemblik aan haar wettelijke taken voldoet. Er is vastgesteld welke kinderen in aanmerking komen voor VVE en er zijn afspraken over de toeleiding. Verder zorgt de gemeente deels voor een doorgaande leerlijn. Elke kern heeft een VVE-voorziening waardoor VVE voor ouders in ieder geval fysiek bereikbaar is. Er vinden nog geen systematische evaluaties en verbetering van de VVE op gemeentelijk niveau plaats. Ook of daadwerkelijk wordt bereikt dat 80% van de kinderen met een indicatie zonder vertraging doorstroomt naar groep 3 is onbekend.
De betrokken partijen zijn kritisch op het gebied van de doorgaande lijn van voor- naar (vroeg)school. Het betrekken en stimuleren van ouders en afstemming rond zorgvragen kan beter.
Vanaf 2019 wordt de verdeling van het rijksbudget voor het tegengaan van onderwijsachterstanden heringedeeld. Voor Medemblik betekent dit een verruiming van het budget. Dit grijpen we aan om onze ambitie op VVE verder uit te werken en de *nadere regels subsidie voorschoolse voorzieningen Medemblik* te herzien.

[1] Kamerbrief-over-actieplan-gelijke-kansen-in-het-onderwijs.pdf
[2] Onderzoek naar doelmatigheid van verhuur gemeentelijke accommodaties en doeltreffendheid van de Voorschoolse en Vroegtijdse Educatie (VVE), Artikel 213aGemeentewet, Medemblik 2017

Dit document bevat onze ambitie op VVE/onderwijsachterstand en hoe de uitvoering ervan vorm kan krijgen, rekening houdend met de wettelijke kaders, de beschikbare middelen en de nieuwe ontwikkelingen vanuit het Rijk.

Werkwijze

De gemeente Medemblik komt samen met de voorscholen, het consultatiebureau, het onderwijs en de maatschappelijke partners tot een aangepaste werkwijze, die recht doet aan de huidige stand van zaken en een goede basis legt voor de toekomst. Dit document is dan ook tot stand gekomen in samenwerking met onder andere de kinderopvanghouders, pedagogische medewerkers, GGD-JGZ, logopedie en het basisonderwijs.
In de zomer van 2018 is afzonderlijk met de verschillende partijen gesproken. In augustus 2018 is een gezamenlijke bijeenkomst georganiseerd om de basis te leggen voor vernieuwing en evaluatie van processen binnen de huidige manier van werken binnen de VVE. De uitkomsten van deze bijeenkomsten hebben de input geleverd voor dit uitvoeringsplan onderwijsachterstand/VVE. De partijen worden later uitgenodigd om te reageren op dit document. Aanvullend is er met de huidige VVE-aanbieder overleg gevoerd over de mogelijke (financiële) scenario's. Wat zijn de voor- en nadelen van de diverse keuzes en wat zijn financiële en overige effecten? In dit plan beschrijven we het gekozen scenario en onderbouwen deze keuze.

In deel 1 beschrijven we de ambities, wettelijke kaders, werkwijze en doelen. Deel 2 is het uitvoeringsplan.

Om de leesbaarheid in dit document te verhogen, gebruiken we constant de afkorting VVE.

Deel 1

1 Uitgangspunten en ambitie

1.1 De ontwikkeling van het jonge kind

Kinderen worden geboren met een brein met ontzettend veel potentie. De hersenontwikkeling is afhankelijk van de omgeving – ouders, pedagogische medewerkers, leraren- maar ook de toegang tot sport, spel of muziek. We moeten profiteren van de aangeboren nieuwsgierigheid van kinderen en voor een stimulerende en rijke leeromgeving zorgen. Daarvoor zijn investeringen nodig. Die investeringen zijn het meest rendabel wanneer we vroeg starten[3].

De voorschoolse voorziening is één mogelijkheid om de vroege ontwikkeling van een kind doelgericht te stimuleren. Internationaal is overeenstemming over wat de gemeenschappelijke doelen moeten zijn in voorschoolse voorzieningen. Dit is de maximale ondersteuning van het welbevinden en van de ontwikkeling van kinderen. Binnen de ontwikkeling moet expliciete aandacht voor zowel de cognitieve ontwikkeling ('hoofd') als de sociaal-emotionele ontwikkeling ('hart') zijn, maar ook bijvoorbeeld voor de motorische ontwikkeling.

In Europees onderzoek wordt duidelijk dat ouders en pedagogische beroepskrachten bij kinderen tot drie jaar vooral waarde hechten aan de sociaal-emotionele ontwikkeling, de zogenaamde 'softskills'. Vanaf drie jaar komt daar de cognitieve ontwikkeling bij, de zogenaamde 'hard skills`. Jonge kinderen leren, nog niet *intentioneel* – zoals schoolkinderen -, maar *incidenteel*[4]. Een goede pedagogische begeleiding in de periode van 0 tot 6 jaar legt de basis voor later.

Voor- en vroegschoolse educatie is een belangrijke activiteit in het preventieaanbod van voorzieningen van onze gemeente. Economische studies[5] wijzen uit dat de 'return on investment' van een pedagogisch aanbod aan het jonge kind hoog is. Voorzichtige schattingen geven aan dat iedere euro die we investeren in de vroege ontwikkeling van het kind, de samenleving op de lange termijn het viervoudige bespaart. In een toekomst waarbij de gemeente, direct of indirect, de verantwoordelijkheid draagt voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben (denk aan de ontwikkelingen op het gebied van de jeugdzorg en het passend onderwijs), wordt investeren in preventie nog belangrijker dan het al was.

[3] Er is een overvloed aan onderzoeken naar de ontwikkeling van jonge kinderen. Enkele belangrijke onderzoeken (niet-uitputtend bedoeld) zijn: National Scientific Council on the Developing Child, Center on the developing child, Harvard University (2008); Proceedings of the National Academy of Sciences, Nieuw Zeeland (2011); Relation between Language Experiences in preschool classrooms and children's kindergarten and fourt-grade language and reading abilities, Dickinson & Porche (2011); Effective Early Childhood Educating Programs: A Systematic Review, Chambers, Cheung, Slavin, Smith & Laurenzano (2010).

[4] Van Parreren, C. F. (1985). Van kleuter tot schoolkind: continuiteit in het leren?. *Pedagogische Studiën*.

[5] Ook hier een niet-limitatieve opsomming: Starting Strong II: Early Childhood Education and Cares (2006) en Starting Strong III: A Quality Toolbox for Early Childhood Education and Care (2012); SEO-onderzoek "De Waarde van Kinderopvang" (2011).

1.2 Ambitie gemeente Medemblik

We willen dat onze jeugd gelukkig, gezond en veilig opgroeit. Ze moeten de kans krijgen om zich optimaal te ontwikkelen. Wij verbinden zorg en onderwijs zodat ieder kind ook echt mee kan doen. In een ideale wereld bieden we alle kinderen een preventieve en integrale aanpak en stimuleren hun talent. Helaas zijn gelijke kansen voor ieder kind ook een utopie. Er zullen altijd verschillen bestaan in de wijze waarop kinderen in hun ontwikkeling worden gestimuleerd. Niet iedere ouder zal er bijvoorbeeld voor kiezen om gebruik te maken van een voorschoolse voorziening. We moeten ouders (blijven) verleiden om te investeren in de ontwikkeling van hun jonge kind. Daarbij zetten we de beschikbare middelen in waar ze het hardst nodig zijn.

We willen als gemeente dat alle peuters van twee jaar tot ze naar school gaan de mogelijkheid hebben om een voorschoolse voorziening te bezoeken. Hierbij gaat het om kinderen van werkende en niet-werkende ouders en kinderen met en zonder risico op een (taal)achterstand. Kinderen met een risico op (taal)achterstand worden doelgroepkinderen genoemd. De gemeente Medemblik en de kinderopvangorganisaties bieden peuters met een achterstand een passend VE-aanbod aan, waarin extra aandacht besteed wordt aan het stimuleren van de ontwikkeling van deze kinderen. Er wordt ingezet op de doorgaande leerlijn naar het basisonderwijs, ouderbetrokkenheid en een optimale stimulering van de taalontwikkeling. De voorschoolse voorziening heeft een preventieve-, signalerings- en ondersteuningsrol voor kinderen en ouders. Achterstanden op basisvaardigheden willen we zoveel mogelijk voorkomen en vroegtijdig bestrijden. Dit voorkomt moeilijk weg te werken achterstanden op latere leeftijd.

2 Voorschoolse voorzieningen en voorschoolse educatie

2.1 Voorschoolse voorzieningen in de gemeente Medemblik

De gemeente Medemblik kent twee verschillende voorzieningen om peuters te bereiken; via de peuteropvang (peuterspeelzaal) en de kinderdagverblijven (kinderopvang). Beide voorschoolse voorzieningen vallen sinds 1 januari 2018 onder de Wet kinderopvang. Daardoor bestaat er één kwaliteitskader voor alle voorschoolse voorzieningen en één financieringsstructuur voor werkende ouders. De harmonisatie brengt met zich mee dat:

- Het Rijk via de kinderopvangtoeslag de opvang van alle kinderen van werkende ouders (met recht op kinderopvangtoeslag) in alle voorschoolse voorzieningen financiert. Het is aan gemeenten om een aanbod te doen aan peuters zonder recht op kinderopvangtoeslag. VVE blijft de wettelijke verantwoordelijkheid van gemeenten.
- De keuzevrijheid van ouders groter wordt. Doordat voor de verschillende vormen van voorschoolse voorzieningen dezelfde eisen en voorwaarden gelden, kunnen ouders een keuze maken op basis van de behoefte van het kind.
- Er geen vrijwilligers meer als beroepskrachten op de groepen mogen staan.

2.2 Voorschoolse educatie

2.2.1 Nieuwe periode onderwijsachterstandenbeleid

Binnen de gemeente Medemblik willen we een kwalitatief goed en laagdrempelig aanbod voor- en vroegschoolse educatie (VVE) aanbieden zodat alle 4-jarigen in de gemeente Medemblik de kans hebben om op gelijkwaardig niveau aan het basisonderwijs te beginnen.

Met de invoering van de wet Ontwikkelkansen door Kwaliteit en Educatie (OKE) in 2010 is de gemeente verantwoordelijk voor het bestrijden van onderwijsachterstanden. Gemeentes pakken dit op door het regelen van een V(V)E-aanbod. Het doel van voor- en vroegschoolse educatie is het voorkomen, vroegtijdig signaleren en aanpakken van taal- en onderwijsachterstanden bij jonge kinderen. VVE is bedoeld voor jonge kinderen die onvoldoende zijn toegerust voor een soepele instroom in het basisonderwijs, waardoor ze een groot risico lopen om achterop te raken. De gemeente Medemblik en de kinderopvangorganisaties bieden hun een passend VVE-aanbod aan.

VVE wordt onderverdeeld in voorschoolse – en vroegschoolse educatie. **Voorschoolse educatie** is voor peuters die nog niet leerplichtig zijn. Kinderen kunnen op een speelse manier hun achterstand inhalen, voordat ze naar school gaan. Kinderopvangorganisaties bieden voorschoolse educatie aan. **Vroegschoolse educatie** is voor kleuters uit groep 1 en 2. Kinderen kunnen op een speelse manier in de kleuterklassen van de basisschool een achterstand inhalen, voordat ze aan groep 3 beginnen. De basisschool is verantwoordelijk voor de vroegschoolse educatie.

In januari 2017 heeft het CBS[6] haar onderzoek naar nieuwe verdeelsystematiek afgerond en nieuwe indicatoren benoemd, die onderwijsachterstanden bij jonge kinderen beter voorspellen. Het Rijk heeft de verdeelsleutel van de OAB-middelen herzien.

Per 2019 worden naast het opleidingsniveau van de ouders van een kind ook de volgende indicatoren toegevoegd (wel met een kritische noot[7]):

- gemiddeld opleidingsniveau van de moeders op de school;
- het land van herkomst van de ouders;
- de verblijfsduur van de moeder in Nederland;
- of gezinnen gebruik maken van schuldsanering

Vervolgens heeft het CBS een dashboard ontwikkeld voor de gemeentes over het aantal kinderen (peuters en basisschoolleerlingen), uitgaande van het gehanteerde model, met een risico op een onderwijsachterstand (zie afbeelding 1).

[6] Posthumus, H., Bakker, B., Laan, J. van der, Mooij, M. de, Scholtus, S., Tepic, M., Tillaart, J. van den, & Vette, S. den (2016). *Herziening gewichtenregeling primair basisonderwijs – Fase I.* Den Haag: CBS.
[7] Zie o.a. Driessen, G. (2017). Onderzoek naar een nieuwe gewichtenregeling gewogen. Een beter systeem voor de toekenning van extra financiële middelen aan scholen met achterstandsleerlingen? *GDR Educational Research Note*, 30 May 2017.

Kies een populatie: Peuters

Kies een gemeente: Medemblik

Onderwijsachterstand[1] uitgesplitst naar wijk, 2017

Wijken	Totaal	Landelijke doelgroep	
		Aantal	%
Totaal	655	85	13
Wijk 00	135	25	18
Wijk 00 Andijk	100	10	12
Wijk 01 Wognum	85		
Wijk 02 Nibbixwoud en Wijzend*	40		
Wijk 03 Zwaagdijk-West*	5		
Wijk 04 Noorder Koggenland*	30		
Wijk 05 Sijbekarspel*	30		
Wijk 06 Hauwert*	10		
Wijk 07 Twisk*	15		
Wijk 08 Opperdoes*	30		
Wijk 09 Abbebroek*	35		
Wijk 11 Wervershoof	115	10	9
Wijk 12 Zwaagdijk*	20		

** Wijken of gemeenten met 40 kinderen of minder hebben een lagere betrouwbaarheid*

Afbeelding 1: Verwachte aantal peuters onderwijsachterstand

Op basis hiervan werd een nieuwe berekening gemaakt met gunstige financiële gevolgen voor de gemeente Medemblik. Elke gemeente met 1 kind in de doelgroep ontvangt voldoende middelen om een groep met 8 kinderen voorschoolse educatie aan te bieden. De gemeente Medemblik ontvangt het volgende bedrag:

	2018	Nieuw (met budgetomvang 2020)
Medemblik	€ 97.000	€ 696.000

Tabel 1: Bedrag budget VVE 2018-2020

Dit stelt ons in staat om beleid te veranderen en te investeren in de kwaliteit van VVE in de gemeente Medemblik.

2.2.2 Wetgeving VVE en rol gemeente

Verschillende landelijke wetten en kaders vormen basis voor het lokale VVE-beleid zoals de Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (per 01-01-2010 of de Wet Harmonisatie van kinderopvang en peuterspeelzalen (per 01-01-2018). In bijlage 1 zijn de belangrijke onderdelen van de wetgeving weergegeven.

De gemeente heeft de volgende taken:

- Inspannen voor voldoende (financieel) toegankelijke, kwalitatief goede voorschoolse voorzieningen en een groot bereik van peuters.
- Het organiseren van een doorgaande ontwikkelingslijn voor kinderen met een risico op onderwijsachterstand door het aanbieden van een passend aanbod voorschoolse educatie.

Daarbij zijn we als gemeente verantwoordelijk voor:

De definitie van 'doelgroepkind'	De wethouder voert ten minste jaarlijks overleg en draagt zorg voor het maken van afspraken over de doelgroep.
Het bereik, zowel het aantal aangeboden als het aantal gerealiseerde/bezette VVE-kindplaatsen	Het zorgen voor voldoende en kwalitatief volwaardig aanbod van voorschoolse educatie voor alle doelgroepkinderen.
De toeleiding	Het zich inspannen voor het bereik van alle doelgroepkinderen en zorgen voor een goede toeleiding van kinderen naar de locaties met voorschoolse educatie.
Doorgaande lijn	Het organiseren van een doorgaande leerlijn en afspraken met basisscholen.
Resultaten VVE	Het maken van resultaatafspraken met basisscholen over de resultaten van vroegschoolse educatie.

Tabel 2: Overzicht wetgeving en verantwoordelijkheden gemeente

2.2.3 Samenwerking met partners

We zien samenwerking als essentieel onderdeel van ons VVE-beleid. Structureel overleg tussen de voor- en vroegschoolse partijen is belangrijk voor het realiseren van een doorgaande ontwikkellijn. Daarnaast is een goede afstemming tussen de leefsituatie in de voorschoolse voorziening en de leefsituatie thuis van belang. Het sleutelwoord hierbij is: integraliteit.
Dit gebeurt onder andere in zogenoemde werkgroepen. In de werkgroep VVE zitten onder anderen de uitvoerders van de voor- en vroegschoolse educatie (kinderopvanginstellingen en het basisonderwijs), de gemeente en leden van het consultatiebureau. Na vaststelling van dit beleid zet de werkgroep naast bovenstaande ook in op maatschappelijke ambities ten aanzien van voorschoolse voorzieningen. Jaarlijks wordt het gemeentebestuur hierover geïnformeerd.

Het proces voor het uitvoeringsplan wordt in bijlage 3 verder uitgelegd

3 Financiële kaders

komt nog

3.1 Beschikbaar budget en kaders

3.2 Scenario en onderbouwing

3.3 Conclusies

4 Tot slot

Met dit document is het kader voor het uitvoeringsplan voor de VVE beschreven. De uitwerking van de verschillende thema's en daarbij behorende activiteiten in het uitvoeringsplan vindt de komende tijd in samenwerking met partners plaats.

Het doel is dat het aanbod van VVE bij alle ouders bekend is en dat het merendeel van de doelgroep gebruik maakt van een VVE- voorziening.

Deel 2 – Concrete acties - Uitvoeringsplan 2019

Inleiding

In het uitvoeringsplan beschrijven wij op welke wijze de gemeente Medemblik en samenwerkende partners invulling willen geven aan een kwalitatief goed en laagdrempelig aanbod. Verschillende activiteiten moeten in de aankomende periode uitgewerkt en geëvalueerd worden. In dit uitvoeringsplan worden de concrete acties en doelen genoteerd. Het plan kan als nodig aangepast worden om op veranderingen in te spelen. De volgorde van de uitvoering van de thema's is in afspraak met de commissie samenleving op 4 april 2019 vastgelegd. Het uitwerken van de thema's kan deels ook parallel lopen (hoe de thema's tot stand zijn gekomen, wordt in bijlage 3 uitgelegd).

De thema's en de gewenste volgorde aanpak thema's

1. Ouderbeleid ontwikkelen
2. Implementeren doorlopende leer- en ontwikkellijn
3. Verkennen mogelijkheden om met voorschoolse advies team te werken
4. Evalueren en monitoren opbrengst en kwaliteit onderwijsachterstandenbeleid en VVE
5. Vergroten doelgroep ivm nieuwe gewichtenregeling

1.Ouderbeleid ontwikkelen

Ouders zijn verantwoordelijk voor de ontwikkeling van hun kind. Wij verwachten dan ook een grote mate van betrokkenheid bij de ontwikkeling van hun kind binnen de voorschoolse voorziening. Alle reden dus om de samenwerking met ouders zo goed mogelijk vorm te geven.
Er is voor een gemeente geen wettelijke verplichting om ouderbeleid te voeren, maar de Inspectie van het Onderwijs verwacht dat wel. De inspectie verwacht dat gemeenten beleid ontwikkelen voor een actieve participatie van ouders van 'doelgroep peuters' om achterstanden te bestrijden.

Interventie	Beoogd resultaat	Partners	Uitvoering
We voeren onderzoek uit naar de doelgroep-ouders: wie zijn onze ouders? [8]	We hebben een beeld van de kenmerken van de ouder-groep.	GGD, Consultatiebureau, CBS, Kinderopvang	Q3 en Q4
We ontwikkelen ouderbeleid in samenwerking met ouders. Vanuit deze gedachte wordt er een aanbod voor en met ouders uitgewerkt en/of ingekocht (VVE-thuis?).	- Doelen geformuleerd op het gebied van ouderbetrokkenheid; - We weten hoe we deze doelen willen behalen (inclusief financiering/subsidiëring);	Ouders, kinderopvang en het onderwijs	Q2, Q3 en Q4
In co-creatie concepten bedenken waardoor de bekendheid vergoot kan worden.	Ouder(s) kennen de voorzieningen en de VVE, maken er als nodig gebruik van en hebben er vertrouwen in.	Ouders, VAT medewerker (als mogelijk – zie thema 3), consultatiebureau	Q3 en Q4
Contact leggen met o.a. kerken en de moskee om samen te werken in de bekendheid en toeleiding.	We krijgen toegang tot verschillende meer gesloten doelgroepen.	Kerken, moskee, etc.	Q3 en Q4
Actieve signalering en werving van gezinnen/kinderen voor Samenvoorlezen.	We bereiken alle kinderen die ondersteuning nodig hebben.	Samenvoorlezen, kinderopvang, consultatiebureau, wijkteams	Q3

[8] Percentage doelgroepkinderen / gewichtenkinderen (op te vragen bij Compas) • Culturele achtergronden (kinddossier en intakeformulier) • Percentage van gesproken thuistaal niet-Nederlands (kinddossier, intakeformulier en -gesprek) • Aantal verschillende thuistalen (kinddossier, intakeformulier en -gesprek) • Percentage ouders met onvoldoende beheersing van de Nederlandse taalvaardigheid (kinddossier en intakegesprek) • Percentage eenoudergezinnen (kinddossier) • Percentage werkende en niet-werkende ouders (kinddossier) • Percentage ouders niet of laag opgeleid en hoog opgeleid (kinddossier) • Percentage gezinssamenstelling: 1-3 kinderen en 4 of meer kinderen (kinddossier) • Inventarisatie wensen in deelname aan schoolse en niet-schoolse zaken: (gesprekken) - onderwijsgerelateerde activiteiten: ouderhulp - kindgebonden activiteiten: ouderparticipatie - ouderbetrokkenheid - behoefte aan opvoedingsondersteuning voor ouders (intakegesprek) - aanbod in scholing, bijvoorbeeld Nederlandse taal (intakegesprek)

Onderzoek uitvoeren naar het waarom van het non-bereik. Aanbevelingen onderzoek non-bereik meenemen in het uitvoeringsplan.	We weten waarom ouders niet aan een VVE-programma willen deelnemen.	Consultatiebureau, ouders	Q3 en Q4
Verbeteren van de begeleiding van kinderen uit andere culturen.	Adequatere begeleiding van kinderen uit andere culturen.	Scholing, kinderopvangorganisaties	Q2 2020

2. Implementeren doorlopende leer- en ontwikkellijn

Een doorgaande (ontwikkelingsleer)lijn van de voorschoolse voorziening naar het onderwijs heeft positieve effecten op kinderen, gezinnen (ouders) en personeel. De gemeente heeft de verantwoordelijkheid om gemeentelijk beleid te formuleren over de doorgaande lijn.

Interventie	Beoogd resultaat	Partners	Uitvoering
We evalueren met partners de huidige werkwijze en implementeren als nodig een verbeterde manier van de overdracht (growth mindset).	Een werkende vorm voor alle partijen (ouders, onderwijs en voorschool).	Onderwijs, voorschool en ouders en andere gemeentes	Q4
Warme overdracht gezamenlijk met ouders (als mogelijk ook en met speciale aandacht voor doelgroepkinderen die geen gebruik hebben gemaakt van VVE)		Onderwijs, voorschool en ouders	Q1 en Q2 2020
Het convenant wordt gezamenlijk met de verschillende partijen aangepast en opnieuw getekend. Het convenant is op hoofdlijnen en helder en flexibel, zodat deze niet bij elke wets- of beleidswijziging hoeft te worden aangepast.	Gezamenlijke resultaatafspraken die uitgedragen worden.	Onderwijs en voorschool	Q4
Samenwerking school en voorschool, uitwisseling en elkaar begrijpen – mogelijkheden verkennen	Leren van elkaar en begrijpen – verbeterde samenwerking	Onderwijs en voorschool	Q2 en Q3 2020

3. Verkennen mogelijkheden om met voorschoolse advies team te werken

Samen dragen we zorg voor een voldoende en kwalitatief goed aanbod van voorschoolse educatie. De gemeente biedt ondersteuning om de kwaliteit op peil te houden in de vorm van bekostiging van opleidingsmogelijkheden om kennis en expertise te vergroten.

Interventie	Beoogd resultaat	Partners	Uitvoering
We zoeken de mogelijkheid uit om met een VAT-medewerker/team te werken. Een voorbeeld is Enkhuizen met 'klein beginnen'.	Meer preventieve inzet en betere verbinding tussen het onderwijs, voorschool en ouders.	Mogelijke partners zijn SMW, logopedie en Jeugdverpleegkundige	Q 4 en Q1 2020
De medewerkers worden geschoold om te signaleren. Als het nodig is vinden ze de juiste hulpbronnen in het zorgnetwerk.	We werken preventief en integraal en voorkomen complexe zorgvragen.	Mogelijke partners zijn SMW, logopedie en Jeugdverpleegkundige	Q 1 en Q2 2020
Behoefte onderzoeken rondom het organiseren van VVE-bijeenkomsten/scholingen/netwerk voor de partners die bij de VVE betrokken zijn	Kwaliteit, integraliteit en een kennisnetwerk	Alle partners	Q1 2020
De opvangorganisaties krijgen extra geld van de gemeente die ze voor de kwaliteit inzetten.	Hogere kwaliteit van de aanbieders VVE	Opvangorganisaties en het onderwijs	Q1 2020
Interventie - Aandacht voor peuters van statushouders en peuters afkomstig uit Oost-Europa en van Turkse (ook 2e en 3e generatie) ouders	meer sensibiliteit voor deze bijzondere doelgroepen		2020
Bekendheid vergoten, ook in samenwerking met kraamzorg, consultatiebureau, etc	Niet-VVE professionals kennen het doel en de doelgroep van de VVE-programma's.	Kraamzorg, jeugdverpleegkundige, etc.	2020

4. Evalueren en monitoren opbrengst en kwaliteit onderwijsachterstandenbeleid

Het VVE-beleid is gericht op het bieden van ontwikkelingskansen van jonge kinderen. Om zicht te krijgen op de effectiviteit van VVE is het belangrijk dat de gemeente en de partners systematisch de uitvoering en de resultaten van VVE evalueren. Een monitor kan erbij helpen en doorverwijzingen, plaatsing op de voorschool en doorstroming naar de vroegschool in kaart brengen. Belangrijke vragen zijn:

- Worden er genoeg kinderen uit de VVE-doelgroep bereikt?
- Welke aandachtspunten zijn er in de uitvoering van VVE bijvoorbeeld op het gebied van ouderbetrokkenheid, de pedagogische kwaliteit en de externe zorg?
- Hoe staan we ervoor ten aanzien van de resultaatafspraken in de gemeente?

Interventie	Beoogd resultaat	Partners	Uitvoering
Mogelijke meetinstrumenten om de kwaliteit te waarborgen zijn: - resultaten van de Ontwikkelings-Volgsysteem voor Peuters. - Het consultatiebureau geeft een anoniem overzicht van het aantal kinderen dat zij hebben doorverwezen naar de VVE, het aantal ouders dat niet op het aanbod van VVE ingaat (met reden) en een overzicht van kinderen die het onderwijsstartniveau niet behalen (indien mogelijk met reden).	Uit dit overzicht zal moeten blijken hoeveel peuters onder/op niveau zitten. We hebben een beeld van de ouders die geen VVE willen.	Consultatiebureau, voorschool en onderwijs	Q1 2020
We evalueren het VVE-convenant en passen de resultaatafspraken aan gezamenlijk met de gemeente Opmeer.	Duidelijke afstemming tussen voorschool, onderwijs en gemeente.	onderwijs, kinderopvang en gemeente	Q4

5.Vergroten doelgroep ivm nieuwe gewichtenregeling

Het is belangrijk om een achterstand vroegtijdig te constateren. Hoe eerder de juiste hulp wordt ingezet, des te sneller er goede resultaten zijn en relatief lichte en kortdurende vormen van hulp voldoende zijn. De huidige VVE-indicatoren worden te beperkend ervaren. De gemeente Medemblik wil de doelgroepdefinitie VVE verbreden.

Interventie	Beoogd resultaat	Partners	Uitvoering
We verbreden de doelgroepdefinitie in co-creatie voor de indicering van VVE uiterlijk per 1 juni 2020.	We bereiken alle kinderen die steun nodig hebben en zorgen ervoor dat zij zonder (met minder) achterstand in het onderwijs instromen.	Jeugdverpleegkundigen, Jeugdzorg, onderwijs, voorschool	Q1 2020
We zetten de huidige afspraken voort die de gemeente Medemblik heeft gemaakt met de GGDJGZ ten aanzien van de indicatie en de toeleiding naar voorschoolse educatie. Verder werken we processen op microniveau nog meer uit om alle kinderen goed te plaatsen.	De GGDJGZ neemt proactief zijn rol in het indiceringsproces. Alle kinderen met een indicatie worden geplaatst.	Voorschool en JGZ	Q1 2020
We zetten de huidige afspraken voort die de gemeente heeft gemaakt: een dekkend aanbod en toegankelijkheid voorzieningen – in elke kern als mogelijk en nodig	Een goede bereikbaarheid van de VVE-locaties.	Kinderopvang, wijkteams, huisarts, etc.	Q1 2020

Bijlage 1

Wettelijke kaders:

- Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (per 01-01-2010)
- Wet Harmonisatie van kinderopvang en peuterspeelzalen (per 01-01-2018)
- Wet Innovatie en kwaliteit kinderopvang (per 01-01-2018)
- Nieuwe Onderwijsachterstandenbeleid periode vanaf 2019
- Impuls bereik voorschoolse voorzieningen
- Wettelijke kaders en verantwoordelijkheden voor het VVE-beleid.

Wet	**Belangrijkste onderdelen**
De **wet OKE** leidde tot wijzigingen van drie wetten: de Wet kinderopvang (WK), de Wet op het primair onderwijs (WPO), de Wet op het onderwijstoezicht (Wot)	- De verplichting voor gemeenten om een goed voorschools aanbod te doen aan alle jonge kinderen met een taalachterstand. - Een landelijk kwaliteitskader voor peuterspeelzalen; hiermee wordt een groot deel van de kwaliteitsregels voor de kinderopvang ook van toepassing op het peuterspeelzaalwerk. - Behoud van de financiële toegankelijkheid van de peuterspeelzaal voor ouders van kinderen die in aanmerking komen voor VVE. - Toezicht en handhaving op de kwaliteit van peuterspeelzalen en voorschoolse educatie.
Wet Harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzalen	- Het versterken van de pedagogische kwaliteit. - Eén kwaliteitskader voor peuterspeelzalen en kinderdagverblijven - Eén financieringsstructuur voor tweeverdieners
Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang	- hogere en aanvullende kwaliteitseisen aan de branche: scholing van de pedagogisch medewerkers, taalniveau-eis (3F), inzet van HBO'ers op de groep - Ontwikkelingsgericht werken als aanbieder

Tabel 1: Korte samenvatting wetgeving VVE

De gemeente heeft de volgende taken en verantwoordelijkheden:

- Inspannen voor voldoende (financieel) toegankelijke, kwalitatief goede voorschoolse voorzieningen en een groot bereik van peuters.
- Het organiseren van een doorgaande ontwikkelingslijn voor kinderen met een risico op onderwijsachterstand door het aanbieden van een passend aanbod voorschoolse educatie.

  Daarbij zijn we als gemeente verantwoordelijk voor:
  - 1. *De definitie van 'doelgroepkind' (art. 167 WPO, lid 1a, 1).*
    De wethouder voert ten minste jaarlijks overleg en draagt zorg voor het maken van afspraken over de doelgroep.

  - 2. *Het bereik, zowel het aantal aangeboden als het aantal gerealiseerde/bezette VVE-kindplaatsen (art. 166 WPO)*.
    Het zorgen voor voldoende en kwalitatief volwaardig aanbod van voorschoolse educatie voor alle doelgroepkinderen.

  - *3. De toeleiding (art. 167 WPO, lid 1a, 2).*
    Het zich inspannen voor het bereik van alle doelgroepkinderen en zorgen voor een goede toeleiding van kinderen naar de locaties met voorschoolse educatie.

  - *4. Doorgaande lijn (art. 167 WPO, lid 1a, 3; art. 15i wot, lid 1f).*
    Het organiseren van een doorgaande leerlijn en afspraken met basisscholen.

  - *5. Resultaten VVE (art. 167 WPO, lid 1b).*
    Het maken van resultaatafspraken met basisscholen over de resultaten van vroegschoolse educatie.

Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie
Per 1 augustus 2010 is de Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (wet OKE) in werking getreden. Deze wet heeft tot doel de taalontwikkeling van jonge kinderen te stimuleren en de kwaliteit van peuterspeelzalen te verbeteren met voorschoolse educatie (ve).

De wet OKE leidde tot wijzigingen van drie wetten:
de Wet kinderopvang (WK),
de Wet op het primair onderwijs (WPO),
de Wet op het onderwijstoezicht (Wot)

De belangrijkste onderdelen van de Wet OKE zijn:
- De verplichting voor gemeenten om een goed voorschools aanbod te doen aan alle jonge kinderen met een taalachterstand.

- Een landelijk kwaliteitskader voor peuterspeelzalen; hiermee wordt een groot deel van de kwaliteitsregels voor de kinderopvang ook van toepassing op het peuterspeelzaalwerk.
- Behoud van de financiële toegankelijkheid van de peuterspeelzaal voor ouders van kinderen die in aanmerking komen voor VVE.
- Toezicht en handhaving op de kwaliteit van peuterspeelzalen en voorschoolse educatie.

In de Wet OKE zijn de eerste stappen gezet richting het gelijktrekken van de kwaliteitseisen aan peuterspeelzalen en de kinderopvang. Daarnaast is in de wet OKE de wettelijke taak voor gemeenten opgenomen om jonge kinderen met een (dreigende) taal- of ontwikkelingsachterstand een dekkend en hoogwaardig voorschools aanbod te doen. Door kinderen op jonge leeftijd in de voorschoolse fase intensief te stimuleren en te ondersteunen, krijgen zij de kans om met meer bagage in groep 1 van het basisonderwijs te starten en de achterstand in te lopen.

Wet Harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzalen
Per 1 januari 2018 zet het Rijk in op een verdere harmonisatie peuterspeelzaalwerk en kinderopvang met de wet Harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzalen. Middels deze wet gaan voor kinderopvang en peuterspeelzaal dezelfde kwaliteitseisen gelden. De Tweede Kamer heeft het wetsvoorstel eind februari 2017 goedgekeurd en op 30 mei 2017 heeft de Eerste Kamer de Harmonisatie wet goedgekeurd. Vanuit de kabinetsvisie 'Een betere basis voor peuters'[9] zijn de afgelopen periode al diverse veranderingen in gang gezet in de kinderopvang- en peuterspeelzaalbranche. De harmonisatie rust op drie activiteiteiten, namelijk:

1. Het versterken van de pedagogische kwaliteit.
Door een versterking van de pedagogische kwaliteit worden kinderen in voorschoolse voorzieningen meer gestimuleerd in hun ontwikkeling. Daarbij is van belang:
♣ peuters doelgericht stimuleren in hun ontwikkeling.
♣ structureel volgen van de ontwikkeling van kinderen en ontwikkelingsgericht werken.
♣ goede en gelijkwaardige samenwerking tussen basisscholen en voorschoolse voorzieningen.
♣ structurele scholing van de pedagogisch medewerkers.
♣ een betere mix van mbo- en hbo functies op de werkvloer.

2. Eén kwaliteitskader voor peuterspeelzalen en kinderdagverblijven
Met de harmonisatie van peuterspeelzaalwerk en kinderopvang gaan dezelfde eisen gelden voor beide voorschoolse voorzieningen. Het huidige peuterspeelzaalaanbod wordt geregistreerd als kinderopvang, waardoor het verschil in wet- en regelgeving, financiering en kwaliteit van beide voorschoolse voorzieningen verdwijnt. Voor VVE blijft het bestaande kwaliteitskader van kracht.

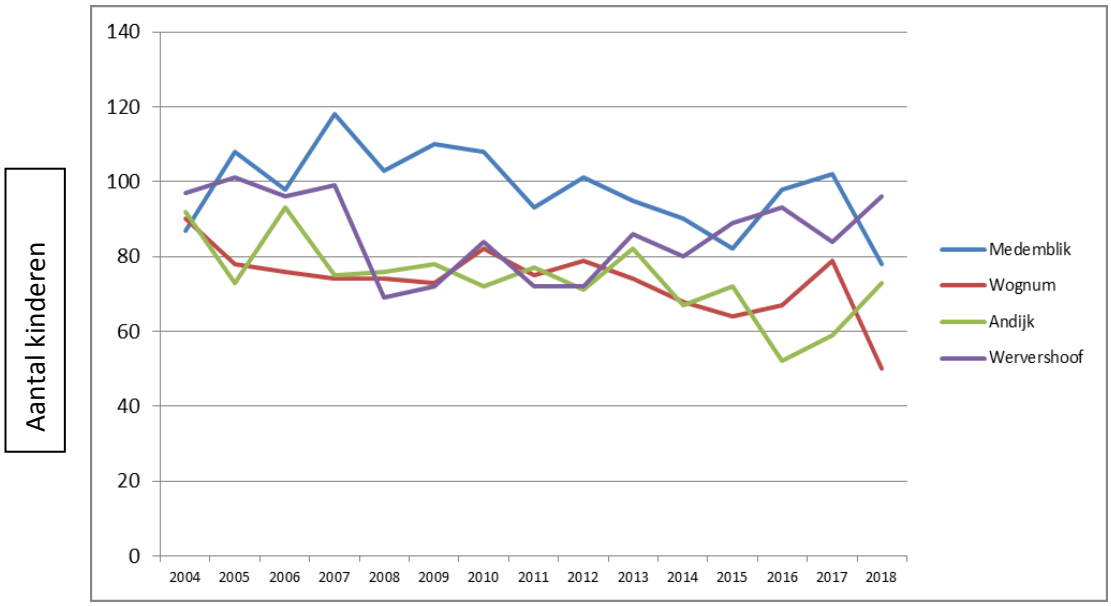
[9] Brief: Kabinetsvisie: Een betere basis voor peuters, 1 december 2013. 2013-0000166225

3. Eén financieringsstructuur voor tweeverdieners
Met de harmonisatie verdwijnt ook het onderscheid tussen deze vormen van voorschoolse voorzieningen en kunnen ouders ook kinderopvangtoeslag ontvangen voor peuterspeelzaalwerk. Voor werkende ouders wordt de financiering van voorschoolse voorzieningen gestroomlijnd. Zij krijgen recht op kinderopvangtoeslag voor opvang in de voorschoolse voorziening van hun keuze: kinderdagverblijf en/of peuterspeelzaal. Het gelijktrekken van de financiering stimuleert een eerlijker speelveld tussen kinderopvang en peuterspeelzalen en vergroot de keuzevrijheid van ouders.
Door de introductie van één kwaliteitskader voor alle voorschoolse voorzieningen en één financieringsstructuur voor werkende ouders worden bestaande belemmeringen voor samenwerking tussen voorschoolse voorzieningen zo veel mogelijk weggenomen.

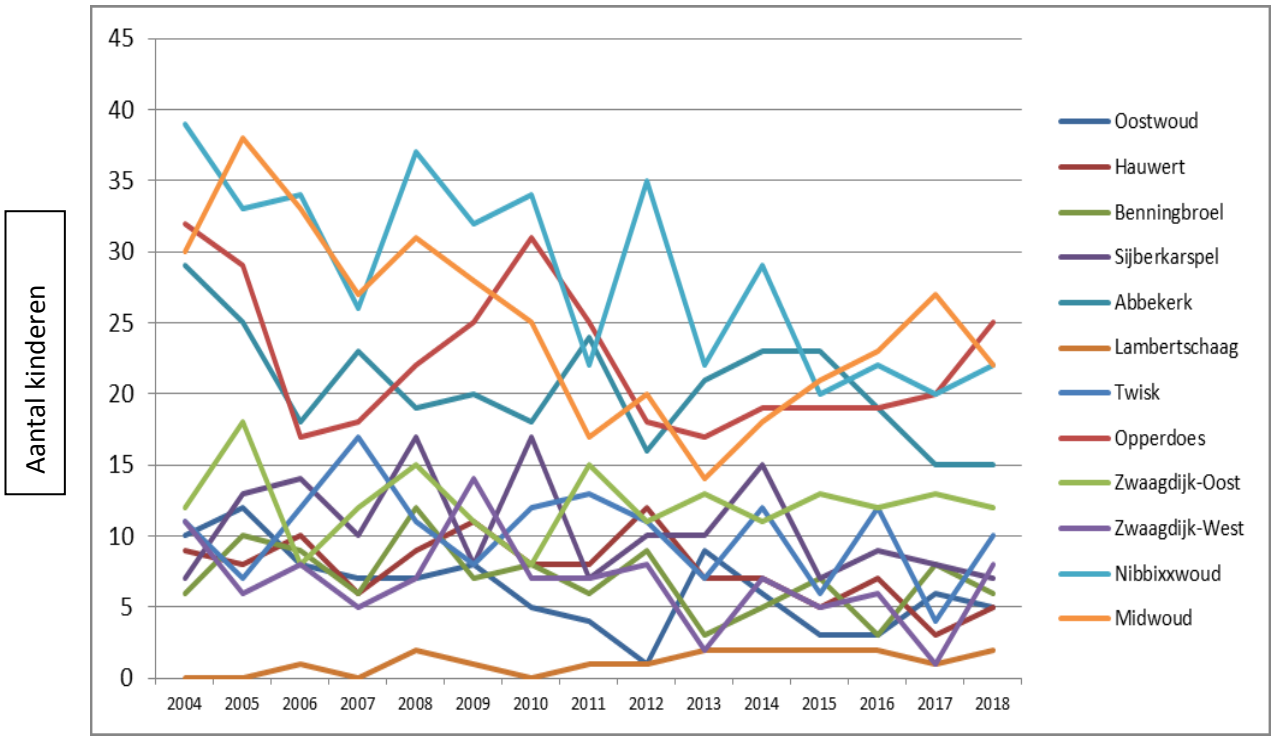
Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang
Middels de Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang (wet IKK) zet het Rijk per 1 januari 2018 in op hogere kwaliteitseisen voor het hele veld. Met de wet worden aanvullende kwaliteitseisen aan de branche gesteld die betrekking hebben op de scholing van de pedagogisch medewerkers, en de taalniveau-eis (3F). Ook worden er aanvullende eisen gesteld aan de inzet van HBO'ers op de groep (pedagogisch beleidsmedewerkers) ter begeleiding van de pedagogisch medewerkers. Aanbieders dienen ontwikkelingsgericht te werken en hier in hun pedagogisch beleidsplan gericht aandacht aan te geven. De Tweede Kamer heeft het wetsvoorstel eind februari 2017 goedgekeurd en op 30 mei 2017 heeft de Eerste Kamer de wet IKK goedgekeurd. Onderdelen van de wet worden per 2019 ingevoerd.

Bijlage 2

Leeftijdsopbouw per kern kinderen tussen 0-4 jaar – grote kernen

leeftijdsopbouw per kern kinderen tussen 0-4 jaar – kleine kernen

Voorzieningen per kern huidige VVE:

Dorpskern	
Abbekerk	KDV Berend Botje locatie 't Tweide Woidje
Andijk	- Smallsteps kinderopvang 't Dijkje (Kinderdagverblijf) - de Kuyper Klointjes (Kinderdagverblijf) Kappio - KDV Berend Botje Andijk (Kinderdagverblijf)
Benningbroek	KDV Berend Botje locatie De Minimolen
Hauwert	KDV Berend Botje locatie de Speelwerf
Lambertschaag	
Medemblik	Het Speelkasteel (Kinderdagverblijf)
Midwoud	KDV Berend Botje Midwoud
Nibbixwoud	KDV Berend Botje locatie Hummelhof
Onderdijk Oostwoud	
Opperdoes	KDV Berend Botje locatie Robbedoes
Sijbekarspel Twisk	KDV Berend Botje locatie de Kabouterkring
Wervershoof	- KDV Berend Botje locatie Pippeloentje Onderdijk - KDV Berend Botje locatie Pippeloentje Wervershoof - KDV Berend Botje, locatie de Dijkwerkers
Wognum	KDV Berend Botje locatie De Speulboet
Zwaagdijk-Oost	
Zwaagdijk-West	

Elke kern kan als nodig VVE-kinderen opvangen.

Bijlage 3

Deze bijlage beschrijft het proces.

1. Doelen VVE in de gemeente Medemblik

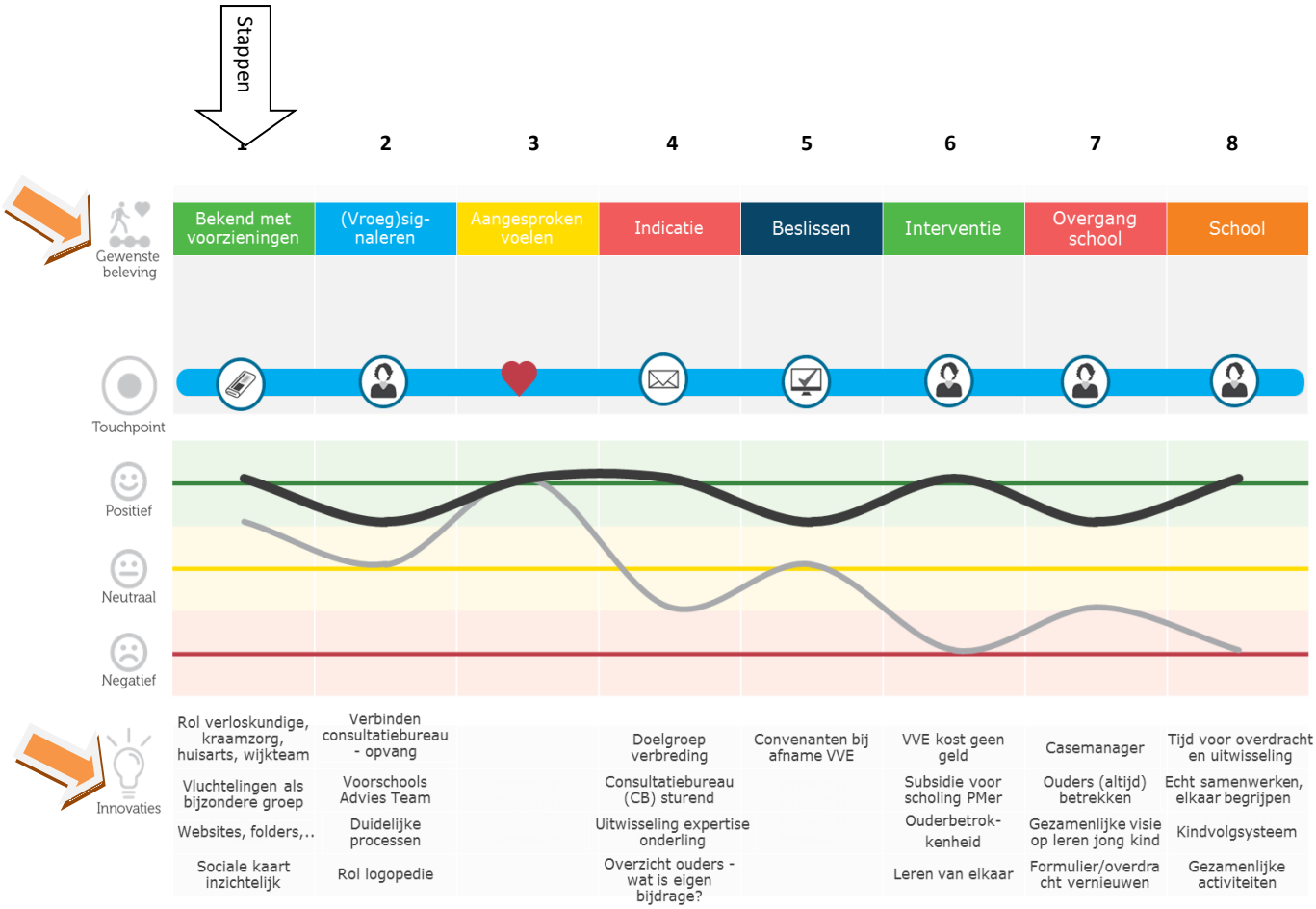
De doelstellingen voor VVE zijn gebaseerd op de landelijke wetgeving en de lokale ambities die we met onze partners hebben geformuleerd.

- Kinderen met een VVE-indicatie worden **snel** en **adequaat** naar een voorschoolse voorziening toe geleid.
- Het VVE-programma is voor kinderen vanaf **twee jaar tot de leeftijd dat ze naar school gaan** Het programma van een VVE richt zich op het **verkleinen van een (taal)achterstand**. Iedere voorschoolse voorziening in de gemeente Medemblik biedt integraal het VVE-programma Startblokken[10] aan. De doelstelling van dit programma is om onderwijsachterstanden van doelgroepleerlingen op het gebied van de sociaalemotionele en cognitieve ontwikkeling vroegtijdig op te sporen, te voorkomen en/of te verminderen.
- Voorschoolse educatie betreft **lokaal maatwerk** dat afgestemd is op de wensen en behoeften van peuters en hun ouders. De voorschoolse voorziening formuleert doelen in samenspraak met ouders en het onderwijs (doorgaande ontwikkel-/leerlijn).
- **Groepen bestaan uit reguliere peuters en peuters met een VVE-indicatie**. In groepen met alleen maar peuters met een VVE-indicatie zijn er minder mogelijkheden om van elkaar te leren.
- **Ouders** zijn nauw **betrokken** bij het traject dat de peuter volgt.
- Beoogd resultaat VVE: Kinderen met een VVE-indicatie zijn **voldoende voorbereid** op het deelnemen aan **basisonderwijs**.
- Wettelijke verplichting: Een VVE-locatie biedt kinderen tussen 2 ½ en 4 jaar met een VVE-indicatie **960 uur verdeeld over 1 1/2 jaar** (minimaal 3 dagdelen en maximaal 5 uur per dag) het VVE-programma aan. Hiervoor gelden geen wachtlijsten.
- Wettelijke verplichting: Vanaf 2022 komt de bekostiging van een **HBO'er** erbij van 80 uur per VVE-groep per jaar.

1.2 Vaststelling en uitwerking doelstellingen

Gezamenlijk met de betrokken partners en ouders hebben we een klantreis (zie afbeelding 1) uitgewerkt voor ouders en hun kind in het VVE-proces. Tijdens een klantreissessie worden ouders naar hun ervaringen met de VVE gevraagd. Maar ook stakeholders geven aan hoe het proces tot nu toe verloopt. Als vervolgstap creëerden we gezamenlijk een ideale klantreis bestaand uit acht stappen. Om de acht stappen concreet vorm te kunnen geven, zijn deze uitgesplitst in zogenoemde activiteiten (in afbeelding 1 onder innovaties beschreven). De activiteiten worden geclusterd tot thema's. De volgorde van de thema's is vervolgens in het uitvoeringsplan vastgelegd.

[10] http://www.startblokken.info/

Afbeelding 1: Klantreis ouder en kind VVE

1.3 Uitwerking doelstellingen in acht stappen

In het volgende staan de activiteiten uitgewerkt, gekoppeld aan een doelstelling.

Stap 1: Bekend met voorzieningen

Activiteit 1: Vergroten van bekendheid van VVE-programma

Professionals geven aan dat het bestaan van de VVE-programma's bij ouders en andere professionals niet altijd bekend is. Of het is niet duidelijk wat het doel van dit aanbod is en voor wie het bedoeld is. De ervaring is dat voorlichting en doorverwijzing van groot belang zijn om onwetendheid en misverstanden rond VVE te bestrijden.

Activiteit 2: Vergroten van bereik van kinderen en ouders

We willen binnen de gemeente Medemblik een zo groot mogelijk bereik van kinderen en ouders die een extra aanbod zoals de VVE nodig hebben. Bij het consultatiebureau is vrijwel 100% van de kinderen in beeld en toch blijkt er een non-bereik van ouder(s) met name bij de volgende drie groepen:

Activiteit 2a: Aandacht voor peuters van statushouders, peuters afkomstig uit Oost-Europa en met Turkse (ook 2e en 3e generatie) ouders
We willen meer zicht op ouders die hun kind naar een gastouder brengen en hiervoor de kinderopvangtoeslag inzetten. Verder hebben we geen beeld van kinderen (zeker ook vanaf 2 jaar) die niet naar een gastouder of kinderopvang gaan en ook minder naar het consultatiebureau. Sommige van deze kinderen worden pas bij schoolentree gezien. Hoe kunnen we deze ouders benaderen?

Stap 2: (Vroeg)signaleren

Activiteit 3: Vroegsignalering kinderen met risico op onderwijsachterstand
De verschillende ontwikkelingslijnen (spraak/taal, motoriek, cognitie, emotie, persoonlijkheid, spel) van een jong kind zijn sterk met elkaar verweven. Kleine kinderen zijn dan ook gevoelig voor verstoringen. Bijvoorbeeld: gering gehoorverlies kan leiden tot een achterstand in de taalontwikkeling. Het is belangrijk om een achterstand vroegtijdig te constateren. Hoe eerder de juiste hulp wordt ingezet, des te sneller er goede resultaten zijn en relatief lichte en kortdurende vormen van hulp voldoende zijn. Het consultatiebureau is de aangewezen instantie hiervoor maar de kinderopvang, de bibliotheek en samenvoorlezen kunnen hierin ook een rol spelen en proactief ouders activeren om met het consultatiebureau contact op te nemen. We willen alle kinderen op tijd zien.

Stap 3: Aangesproken voelen

Activiteit 4: Ouders willen graag gebruik maken van het VVE-aanbod
Ouders voelen zich om verschillende redenen (stigma, niet nodig, onbekendheid etc.) niet aangesproken door het aanbod van de VVE. We willen dit graag veranderen en doen nader onderzoek naar de redenen.

Stap 4: Indicatie doelgroep

Activiteit 5: Herzien definitie doelgroep
Gezien de verruiming van het OAB-budget en de nieuwe indicatoren voor onderwijsachterstand kan vastgesteld worden dat de werkelijke omvang van de doelgroep groter is. Dit geven ook de voorschoolse voorzieningen en de GGD (die de kinderen ziet op het consultatiebureau) aan. In het kader van het nieuwe uitvoeringsplan herzien we met de partners de huidige doelgroepdefinitie.

De gemeente Medemblik hanteert tot nu toe de volgende doelgroepdefinitie: een kind met een gesignaleerde taalachterstand , op basis van het Van Wiechensysteem in de Nederlandse taal.

De grootte van de VVE-doelgroep werd tot nu toe becijferd op gemiddeld 59 kinderen per jaar (zie tabel 3).

Jaar	2016	2017	2018
Aantal kinderen	51	69	57

Tabel 3: Overzicht cijfers doelgroepenkinderen

Activiteit 6: Versterken van indicering
De staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft de jeugdgezondheidszorg (JGZ) een rol gegeven in het toeleiden naar VVE van kinderen met een taalachterstand door

onvoldoende taalaanbod in het Nederlands[11]. De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap geeft in zijn brief aan de Tweede Kamer (20 augustus 2013, nr. 531035) aan dat:

- de JGZ op basis van de Wet publieke gezondheid de taak heeft om te signaleren of toetsen of een kind een (risico op een) taalachterstand heeft als gevolg van onvoldoende taalaanbod in de omgeving.
- de JGZ zo nodig ouders naar een VVE-voorziening doorverwijst.
- gemeenten afspraken maken met de jeugdgezondheidszorg over wie de toeleiding doet, zodat na signalering en verwijzing door de JGZ de kinderen ook echt bij de VVE terechtkomen.

Stap 5: Beslissen

Activiteit 7: inzicht in afwegingen van ouders

Ouders maken verschillende keuzes die we niet altijd kunnen voorspellen of sturen. In het kader van ouderbetrokkenheid gaan we dit verder uitzoeken met ouders.

Stap 6: Interventie

Activiteit 8: Toegankelijkheid en dekken aanbod aan voorzieningen

De gemeente is verplicht (WPO artikel 166) te zorgen voor een dekkend aanbod van voorschoolse educatie. Dit betekent dat de gemeente zorg moet dragen voor minimaal zoveel VVE-plekken als er doelgroeppeuters zijn volgens de gewichtenregeling. Een dekkend aanbod zou in de gemeente Medemblik minimaal een aanbod in alle kernen betekenen. Dit is ook door de onderwijsinspectie bevestigd. De gemeente adviseert en denkt samen met de voorschoolse voorzieningen mee over de spreiding van de opvanglocaties. Het is nog onzeker of er een terugloop zal plaatsvinden. Enerzijds zijn er minder geboorten maar anderzijds blijven meer ouders werken na de geboorte van hun kind en maken gebruik van de kinderopvang. Het streven van de gemeente is het voorzieningenniveau zoveel mogelijk te spreiden in het kader van de leefbaarheid en toegankelijkheid. Elke peuteropvang is wel toegerust op VVE. In bijlage 2 is de volgende informatie te vinden: Leeftijdsopbouw per kern – grote kernen, leeftijdsopbouw per kern – kleine kernen en Voorzieningen per kern

Activiteit 9: (Vroeg)signalering en ondersteuning tijdens het VVE-programma

Medewerkers van de voorschoolse voorziening zijn in staat opvallendheden zoals armoede en hulp– en ondersteuningsbehoeften bij ouders, op het gebied van opvoeding te signaleren en daar waar mogelijk zelf ondersteuning te bieden. Daar waar nodig schalen zij op. Hiervoor is goed en intensief contact met het wijkteam, consultatiebureau en de scholen een belangrijke voorwaarde. Er is een soort van ondersteuning mogelijk binnen de VVE zoals een Zorg Advies Teams (ZAT) of Voorschoolse Advies Teams (VAT). Mogelijke partners daarin zijn onder andere jeugdgezondheidszorg, logopedie, maatschappelijk werk, integrale vroeghulp en jeugdzorg. Dit wordt verder uitgezocht.

Activiteit 10: Behoud en optimalisatie van het huidige kwaliteitsniveau VVE

Samen dragen we zorg voor een voldoende en kwalitatief goed aanbod voor voorschoolse educatie. De gemeente biedt ondersteuning om de kwaliteit op peil te houden in de vorm van bekostiging van opleidingsmogelijkheden om kennis en expertise te vergroten.

[11] Brief aan de Tweede Kamer 25 juni 2013, nr. 31839

In 2017 en 2018 ontvingen kleinere gemeenten in Nederland extra financiële middelen om pedagogisch medewerkers van gesubsidieerde VVE-locaties bij te scholen. Vanaf augustus 2019 moeten zij namelijk voldoen aan de taaleis 3F op de onderdelen lezen en mondelinge vaardigheden. Vanaf dat moment ligt de verantwoordelijkheid bij de kinderopvangorganisaties.
Een aandachtspunt is de opgebouwde expertise die aan personen is gekoppeld. Bij een vertrek van deze personen is het vervangen of opnieuw op peil brengen van de kwaliteit en/of de expertise een belangrijke zaak waarvoor de voorschools voorzieningen verantwoordelijk zijn.
Verder is het vanaf januari 2022 verplicht om een pedagogisch beleidsmedewerker op HBO-niveau in te zetten. Het minimum aantal uren zal met een rekenregel (aantal vve-groepen x aantal uur inzet) bepaald worden.

Activiteit 11: Ouderbetrokkenheid
Ouders zijn verantwoordelijk voor de ontwikkeling van hun kind. Wij verwachten dan ook een grote mate van betrokkenheid bij de ontwikkeling van hun kind binnen de voorschoolse voorziening. Alle reden dus om de samenwerking met ouders zo goed mogelijk vorm te geven. De concrete vormgeving van ouderbetrokkenheid vindt dan ook samen met ouders plaats.

Activiteit 12: Interventie -aandacht voor peuters van statushouders, peuters afkomstig uit Oost-Europa en van Turkse (ook 2e en 3e generatie) ouders
Het is vanuit maatschappelijk oogpunt belangrijk dat kinderen van nieuwkomers, afkomstig uit Oost-Europa en van Turkse ouders een goede start kunnen maken, om op latere leeftijd optimaal te kunnen participeren. De begeleiding van deze kinderen vraagt niet alleen kennis en kunde op het gebied van taalontwikkeling. Ook het omgaan met cultuurverschillen en trauma's vraagt wat van de medewerkers. Ook op school wordt vaker aangegeven dat deze kinderen met verschillende problematieken veel aandacht vragen.

Stap 7: Overgang school

Activiteit 13: Afspraken maken over een doorgaande lijn van voorschoolse voorziening naar basisonderwijs
Een doorgaande (ontwikkelingsleer)lijn van de voorschoolse voorziening naar het onderwijs heeft positieve effecten op kinderen, gezinnen (ouders) en personeel. Op deze manier wordt de continuïteit in de ontwikkeling van kinderen gegarandeerd. De volgende verschillen zijn er bij de doorgaande lijn: een doorgaande lijn in het beleid, samenwerking en afstemming voor- en vroegschool, een kindvriendelijke overdracht en een inhoudelijke doorgaande lijn.
De gemeente heeft de verantwoordelijkheid om gemeentelijk beleid te formuleren over de doorgaande lijn. Samen met de schoolbesturen en voorschoolse organisaties worden afspraken gemaakt over de samenwerking en inhoudelijke afstemming van de doorlopende leerlijn van voor- naar vroegschools.

Activiteit 14: Convenant VVE
In het convenant van 2015 hebben de GGD, schoolbesturen en besturen van voorschoolse voorzieningen gezamenlijk afspraken met de gemeente gemaakt over wat de resultaten van VVE zouden moeten zijn. In het VVE-convenant staan alle afspraken die er in de gemeente Medemblik zijn vastgelegd.

Stap 8: School

Activiteit 15: Samenwerking school en voorschool, uitwisseling en elkaar begrijpen
Wat zijn mogelijke manieren om de samenwerking tussen scholen en voorschool te versteken? Wat zijn de wensen en behoeftes van de verschillende partijen? Dit moet verder worden uitgezocht.

Activiteit 16: Evaluatie en Monitoring
Het is belangrijk om de naleving van de samenwerkingsafspraken te stimuleren. Een monitor kan erbij helpen en doorverwijzingen, plaatsing op de voorschool en doorstroming naar de vroegschool in kaart brengen.
Op lokaal niveau houden we toezicht op de kwaliteit van de voorschoolse voorzieningen. Dit wordt uitgevoerd door de GGD. De inspectie onderzoekt ieder jaar het door de gemeenten uitgevoerde toezicht en de handhaving van de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen.

De activiteiten zijn geclusterd tot vijf thema's. De volgorde van de uitvoering van de thema's is in afspraak met de commissie samenleving op 4 april 2019 vastgelegd. Het uitwerken van de thema's kan deels ook parallel lopen.

1. Ouderbeleid ontwikkelen	Activiteit 1: Vergroten van bekendheid van VVE-programma
	Activiteit 2: Vergroten van bereik van kinderen en ouders
	Activiteit 2a) Aandacht voor peuters van statushouders , peuters afkomstig uit Oost-Europa en met Turkse (ook 2e en 3e generatie) ouders
	Activiteit 4: Ouders willen graag gebruik maken van het VVE-aanbod
	Activiteit 7: Inzicht in afwegingen van ouders
	Activiteit 11: Ouderbetrokkenheid
	Activiteit 12: Interventie - aandacht voor peuters van statushouders, peuters afkomstig uit Oost-Europa en van Turkse (ook 2e en 3e generatie) ouders
2. Implementeren doorlopende leer- en ontwikkellijn	Activiteit 13: Afspraken maken over een doorgaande lijn van voorschoolse voorziening naar basisonderwijs
	Activiteit 14: Convenant VVE
	Activiteit 15: Samenwerking school en voorschool, uitwisseling en elkaar begrijpen
3. Verkennen mogelijkheden om met voorschoolse advies team te werken	Activiteit 9: (Vroeg)signalering en ondersteuning tijdens het VVE-programma
	Activiteit 10: Behoud en optimalisatie van het huidige kwaliteitsniveau VVE
	Activiteit 12: Aandacht voor peuters van statushouders, peuters afkomstig uit Oost-Europa en van Turkse (ook 2e en 3e generatie) ouders
4. Evalueren en monitoren opbrengst en kwaliteit onderwijsachterstandenbeleid	Activiteit 14: Convenant VVE
	Activiteit 16: Evaluatie en Monitoring

5. Vergroten doelgroep ivm nieuwe gewichtenregeling	Activiteit 3: Vroegsignalering kinderen met risico op onderwijsachterstand
	Activiteit 5: Versterken van indicering
	Activiteit 6: Herzien definitie doelgroep
	Activiteit 8: Toegankelijkheid en dekken aanbod aan voorzieningen
	Activiteit 12: Aandacht voor peuters van statushouders en peuters afkomstig uit Oost-Europa en van Turkse (ook 2e en 3e generatie) ouders